

Informateurs
t.a.v. mevr. Bromet en dhr. Mooij
Dreef 3
2012 HR HAARLEM

Partij voor de Dieren fractie Noord-Holland
Paviljoenslaan 7-9
2012 JE HAARLEM

Haarlem, 7 april 2019

Betreft: brief over vorming nieuwe coalitie

Geachte mevrouw Bromet en heer Mooij,

Hartelijk dank voor uw verzoek tot het schrijven van een brief over de coalitievorming. In uw brief hierover heeft u een aantal vragen. Voor de duidelijkheid zullen we op iedere vraag afzonderlijk ingaan.

Duiding verkiezingsuitslag

Tijdens de verkiezingen zijn een aantal partijen gegroeid. Duidelijke winnaars zijn de groene partijen. Met GroenLinks als grote winnaar, maar ook ChristenUnie, DENK en de Partij voor de Dieren laten een aanzienlijke stijging zien in het aantal behaalde stemmen. Duidelijke verliezers zijn de partijen van de oude coalitie: VVD, D66, PvdA en CDA zijn gezamenlijk 8 zetels kwijtgeraakt. Het oude coalitieprogramma en de gevoerde campagne gericht op economische groei waren blijkbaar niet overtuigend voor de kiezers. Dat betekent dat een groot deel van de bevolking vindt dat de politiek welzijn boven welvaart moet zetten.

De stem op Forum voor Democratie zien we hierbij als een proteststem. Het ontbreken van een verkiezingsprogramma op de dag van de verkiezingen en wegblijven bij debatten zijn hier een onderbouwing voor.

Thema's voor de komende vier jaar

Het wetenschappelijk consensus is dat we te maken hebben met een klimaatcrisis en op het randje staan van een ecologische ramp. We vervuilen onze leefomgeving, zorgen voor ongekende achteruitgang van wilde dieren en insecten, kappen de longen van onze planeet en laten dieren massaal lijden. De basisvoorwaarden voor ons bestaan, zoals zorg voor elkaar, gezonde lucht en schoon water, staan meer dan ooit onder grote druk. Het is duidelijk dat je niet vijf keer kunt uitgeven wat je binnen krijgt. Dat geldt ook voor de planeet: die kun je ook niet vijf keer opmaken.

Dat betekent dat we aan de slag moeten om onze bijdrage te leveren aan het behalen van de Parijs-afspraken om o.a. de opwarming van de aarde binnen de 1,5 °C te houden. Deze verplichting zijn we als onderdeel van de Verenigde Naties aangegaan en dit brengt een verantwoordelijkheid met zich mee voor alle onderliggende overheden. We hebben te lang gepraat en onderhandeld, nu zijn vooral sterke maatregelen nodig. Hierbij is zowel visie als beleid nodig voor o.a. duurzame innovatie, zonne-energie, windenergie en energiebesparing.

Een ander belangrijk thema van de komende jaren is het inlossen van de natuurschuld. Deze valt uiteen in drie onderdelen: de op dit moment nog ontbrekende visie, het gebrek aan financiële

middelen voor het behalen van de Noord-Hollandse NNN-doelen en het naar beneden brengen van de stikstofdepositie in de natuur.

Daarnaast speelt het onderwerp over hoe we omgaan met andere voelende wezens om ons heen, een belangrijke rol. De publieke opinie laat ook zien dat burgers zich steeds meer zorgen maken om dierenwelzijn in Nederland. Het welzijn van dieren wordt in de provincie op dit moment met grote vanzelfsprekendheid ondergeschikt gemaakt aan menselijke doelen. Dit is ook zichtbaar in de discrepantie tussen landgebruik en natuurlijk evenwicht. Bijvoorbeeld in het achterblijven van de hoeveelheid biologische akkerbouwbedrijven in Noord-Holland. Terwijl de intensieve veehouderij niet alleen het welzijn van dieren maar ook het klimaat, onze omgeving, de natuur en onze volksgezondheid bedreigt.

Die discrepantie is ook zichtbaar in het landgebruik rond Schiphol, waarbij voor vliegveiligheid vogels geweerd en gedood worden, maar waar de predator van vogels, de vos, bejaagd wordt. De aanpak van de afgelopen jaren zorgt niet alleen voor veel dierenleed, maar laat ook het tegenstrijdige beleid zien dat gevoerd is.

Door de verdere stapeling van functies is het extra van belang dat het natuurlijk evenwicht gewaarborgd is. Een sociale economie, waarin ecologische grenzen worden gerespecteerd, zal het belangrijkste thema zijn voor de komende jaren.

Welke coalities

Welke coalitie er ook gevormd gaat worden, er zal geen sprake moeten zijn van een dichtgetimmerd coalitieakkoord. Er moet ruimte blijven om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. De grote uitdagingen waar we voor staan vragen ook om vernieuwende vormen van coalitievorming en akkoorden.

Een nieuwe coalitie zal een groene coalitie zijn. Hierbij zien we de partijen GroenLinks, D66, Partij van de Arbeid, Partij voor de Dieren, SP, ChristenUnie en DENK als groene partijen, die samen 29 zetels hebben en staan voor een ruime meerderheid.

Als alternatief zien we een minderheidscoalitie, maar zo'n opzet vereist partij-onafhankelijke gedeputeerden die steun hebben van vrijwel de volledige Staten. Gezien de huidige tegenstellingen tussen de partijen lijkt ons dit moeilijk haalbaar.

Gelet op de verkiezingsprogramma's en de gevoerde campagne voorzien we geen stabiele coalitie tussen GroenLinks en de VVD. Een coalitie die gevormd wordt uit deze twee partijen zal door één of beide achterbannen gezien worden als kiezersbedrog; dit komt hoofdzakelijk, maar niet alleen, door het beoogde klimaatbeleid van beide partijen.

Bereidheid tot deelname

Het is voor de Partij voor de Dieren geen doel op zichzelf om onderdeel uit te maken van een coalitie. We zijn echter er zeker toe bereid, mede gelet op de belangrijke thema's voor de komende jaren en de urgentie om nú de klimaatcrisis en ecologische crisis het hoofd te bieden. We zijn ook bereid om een stabiele, groene coalitie mogelijk te maken. Onze insteek hierbij is om constructief mee te denken.

Voorkeur van een coalitie

Onze voorkeur heeft een brede coalitie van GroenLinks, D66, Partij van de Arbeid, Partij voor de

Dieren, SP, ChristenUnie en DENK. Dit vertegenwoordigt ons inziens de grootst mogelijke coalitie en doet recht aan de duiding van de verkiezingsuitslag.

Mochten u nog vragen hebben naar aanleiding van deze brief, dan zullen we deze graag beantwoorden in een persoonlijk gesprek.

Hoogachtend,

Fabian A.S. Zoon
Fractievoorzitter
Partij voor de Dieren Noord-Holland